

Afdeling Preventief Gezondheidsbeleid

Koning Albert II-laan 35 bus 33

1030 BRUSSEL

T 02 553 36 71

E preventiefgezondheidsbeleid@vlaanderen.be

www.departementzorg.be

Aan: vroedkundigen

vragen naar/e-mail

preventiefgezondheidsbeleid@vlaanderen.be

datum

13/12/2023

Bevolkingsonderzoek Aangeboren aandoeningen – staalafname vervroegd naar 48u

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

Sinds vele jaren kunnen ouders van pasgeboren baby's in Vlaanderen bij hun kindje een bloedstaal laten afnemen om een reeks zeldzame ziektes op te sporen. Snel opsporen van deze ziektes is belangrijk om gezondheidsschade te voorkomen of te beperken.

Dit Bevolkingsonderzoek naar Aangeboren aandoeningen (ook wel neonatale screening of 'de hielprik' genoemd) wordt gefinancierd en gecoördineerd door de Vlaamse overheid en wordt uitgevoerd door twee screeningscentra, met name het Centrum Antwerpen voor bevolkingsonderzoek naar aangeboren aandoeningen (CBAA, UZA) en het Vlaams Centrum Brussel voor opsporing van aangeboren Metabole aandoeningen (VCBMA, UZ Brussel).

De afgelopen jaren stelden de screeningscentra vast dat bloedkaartjes geregeld laattijdig worden ontvangen in het screeningslabo, met soms uitschieters waarbij het kaartje pas aankomt nadat de baby al meer dan 10 dagen oud is.

Deze uitschieters komen vaker voor wanneer de bloedafname thuis gebeurt: het bloedkaartje wordt soms laattijdig opgestuurd of loopt vertraging op door de postbedeling (BPost). Bloedkaartjes afkomstig van materniteiten worden daarentegen sneller ontvangen. Verschillende materniteiten versturen de bloedkaartjes via het snellere interhospitaaltransport. Echter, aangezien het aanbevolen tijdstip van staalafname in Vlaanderen tot dusver 72-96u na de geboorte is, gebeuren veel staalafnames niet in de materniteit (cf. verkort ziekenhuisverblijf na bevalling) maar aan huis.

In verschillende landen gebeurt de staalafname op 48u. Eind 2019 besloot ook de Franse Gemeenschap in België om de hielprik te vervroegen naar 48u. De bedoeling was om de

bloedkaartjes sneller te laten aankomen in de screeningslabo's. Een grondige analyse wijst uit dat het vervroegen van de staalafname de voorbije jaren niet heeft geleid tot meer vals-positieve of vals-negatieve resultaten of kaartjes waarvoor een recall (tweede staalafname) gevraagd wordt. Het vervroegen van het tijdstip van staalafname heeft echter wel geleid tot significant snellere transporttijden van de bloedkaartjes en dus een sneller screeningsresultaat.

Gezien de potentiële tijdswinst wordt ook in Vlaanderen het aanbevolen tijdstip van staalafname vervroegd naar 48-96u. **Vanaf 1 januari 2024 wordt gevraagd om het bloedstaal bij voorkeur 48u na de geboorte af te nemen.** In de praktijk zal dit betekenen dat de meeste bloedafnames voortaan in materniteiten zullen plaatsvinden, met snellere screeningsresultaten tot gevolg.

Op de website www.aangeborenaandoeningen.be vindt u nadere instructies voor een correcte afname van het bloedstaal. Vanaf 1 januari zal op deze website ook een webinar beschikbaar zijn waarin de techniek voor een correcte bloedafname gedemonstreerd wordt. Voor verdere specifieke vragen kan u steeds bij de screeningscentra terecht:

CBAA, UZA - prof. dr. François Eyskens
Dr. An Jonckheere
tel. 03/821.36.42
Francois.Eyskens@uza.be
An.Jonckheere@uza.be

VCBMA – dr. Luc Régal
tel 02/474.92.80
Luc.Regal@uzbrussel.be

Met vriendelijke groeten,

Karine Moykens
Secretaris-generaal